

Przystanek historia

<https://przystanekhistoria.pl/pa2/tematy/polskie-wojsko/72441,Fundusz-Obrony-Narodowej-w-39-pulku-piechoty-Strzelcow-Lwowskich.html>

Przekazanie wojsku ckm-ów ufundowanych przez komitet Funduszu Obrony Narodowej w Nowym Tomyślu, lipiec 1938 r. Fot. NAC

ARTYKUŁ

Fundusz Obrony Narodowej w 39. pułku piechoty Strzelców Lwowskich

OKRES HISTORYCZNY

(1922-1939) II Rzeczpospolita

Autor: PIOTR CHMIELOWIEC 21.08.2020

Fundusz Obrony Narodowej został utworzony dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z 9 kwietnia 1936 r. jako pozabudżetowa forma

wspierania inwestycji zbrojeniowych i wzmacniania jego siły obronnej.

Wykonanie dekretu powierzono resortowi obrony w porozumieniu z ministrami: spraw wewnętrznych, skarbu, rolnictwa i reform rolnych, przemysłu i handlu oraz komunikacji.

Spółeczeństwo dla armii

Środki na FON pochodziły z kilku źródeł, wśród których były wpływy uzyskane ze sprzedaży nieruchomości i ruchomości stanowiących własność państwa, a pozostających pod zarządem wojska. Dzięki ustawie o dotacjach na rzecz FON mogły być skierowane dodatkowe środki w wysokości do 1,2 mld zł, z przeznaczeniem na elektryfikację i gazyfikację kraju, budowę i utrzymanie dróg, inwestycje PKP oraz na budowę wodne śródlądowe i prace melioracyjne w rolnictwie. Trzecią formą wspierania Funduszu były dary i zapisy od instytucji społecznych, politycznych, gospodarczych i kulturalnych oraz od osób fizycznych z kraju i zagranicy. Do wybuchu wojny dochody funduszu miały wynieść łącznie co najmniej około 1 mld złotych. Stanowiło to około dwie piąte budżetu Ministerstwa Spraw Wojskowych w latach 1935/36 do 1938/39, równocześnie była to jedna czwarta wszystkich wydatków na obronność w latach 1936-1939. Świadczenia składane przez społeczeństwo na FON pokazywały poparcie dla suwerennej i niepodległej Polski. Szczególnie wzmożona ofiarność społeczeństwa nastąpiła na wiosnę 1939 r., po upublicznieniu żądań niemieckich wobec Polski.

Mecz piłkarski artyści - dziennikarze w Bydgoszczy (wynik 10:1), którego dochód został przeznaczony na Fundusz Obrony Narodowej, maj 1939 r. Fot. NAC

Orkiestra zdrojowa w Truskawcu, która wykonała dwa koncerty na rzecz Funduszu Obrony Narodowej, sierpień 1938 r. Fot. NAC

Armia dla społeczeństwa

Wśród instytucji propagujących i wspierających świadczenia materialne na obronę państwa było również Wojsko Polskie. Żołnierze brali udział w zbiórkach pieniężnych, zarówno indywidualnie, jak i zbiorowo, współdziałali także z ludnością cywilną, organizacjami społecznymi oraz społecznościami szkolnymi.

Wśród instytucji propagujących i wspierających świadczenia materialne na obronę państwa było również Wojsko Polskie. Żołnierze brali udział w zbiórkach pieniężnych, zarówno indywidualnie, jak i zbiorowo.

Wśród jednostek, które włączyły się w gromadzenie środków materialnych na Fundusz Obrony Narodowej znajdował się 39. pułk piechoty Strzelców Lwowskich z Jarosławia. Historia utworzenia pułku sięga okresu walk polsko-ukraińskich o Lwów. Jednym z trzech pułków utworzonych po opanowaniu miasta przez Polaków (22 XI 1918 r.) był 2. pułk strzelców lwowskich. Rozkazem Sztabu Generalnego z 8 III 1919 r. zmieniono numerację pułku na 39. pułk piechoty, miesiąc później dodano przydomek Strzelców Lwowskich, dla uznania dzielności i zasług położonych przy obronie Lwowa. W 1921 r., po zakończeniu walk o niepodległość i granice, pułk przeniesiono do Jarosławia, jego I batalion stacjonował w Lubaczowie. Ostatnim dowódcą pułku był od 28 I 1938 r. ppłk dypl. Roman Szymański. W 1939 r. pułk świętował 20-lecie swojego istnienia, równocześnie obchodzono święto pułkowe na pamiątkę zwycięstwa odniesionego 29 IV 1919 r. w wojnie polsko-ukraińskiej pod Zboiskami i Brzuchowicami. Z tej okazji w kościele garnizonowym zorganizowano nabożeństwo żałobne za poległych oficerów i szeregowych pułku. Pierwszy dzień trzydniowych obchodów obejmował także wspólną fotografię korpusu oficerskiego i podoficerskiego na dziedzińcu koszar, a wieczorem uroczysty apel na rynku. Wzięty w nim udział oddziały sztandarowe pozostałych jednostek garnizonu jarosławskiego: 24. pułku artylerii lekkiej im. Króla Jana III Sobieskiego, 3. pułku piechoty Legionów i 6. batalionu telegraficznego. Specjalnym gościem była delegacja Związku Obrońców Lwowa ze sztandarem. Drugim najważniejszym elementem każdego święta pułkowego była defilada ulicami miasta, następnie wspólny obiad, zwiedzanie przez gości muzeum pułkowego i wpisanie się ich do złotej księgi pułku.

**Afisz Komitetu Obywatelskiego
zbiórki na Fundusz Obrony
Narodowej, 1939 r. Fot.
Biblioteka Narodowa**

Dar strzelców lwowskich

Obchody 20-lecia istnienia 39. pułku piechoty Strzelców Lwowskich dały również możliwość jego oficerom, podoficerom i strzelcom złożenia bardziej trwałego dowodu pamięci o żołnierzach pułku poległych w latach 1918-1920, a równocześnie zaświadczenia o chęci obrony zagrożonej niepodległości. Na rzecz Funduszu Obrony Narodowej zebrano gotówkę, papiery wartościowe oraz przedmioty ze złota i srebra. Stosowny zapis przypominający to wydarzenie znalazł się w pułkowym rozkazie dziennym z 28 IV 1939 r. Dowódca pułku pisząc o idei przyświecającej zbiórce, poinformował też o jej wyniku:

„Stwierdzam, że w dniu XX-letniej rocznicy istnienia pułku zostały złożone następujące dobrowolne ofiary na rzecz Funduszu Obrony Narodowej przez żołnierzy 39. pp Strzel. Lwowskich. Zamiast tradycyjnego przyjęcia w dniu święta pułkowego złożyli:

korpus oficerski – 600 zł,

korpus podoficerski – 600 zł,

oficerowie awansowani z dniem 19 marca b.r. – 120 zł.

I/39. pp Strzel. Lw. przekazał do Pow. Komitetu FON Lubaczów zebraną od ofic[erów] i podoficerów Lubaczów

gotówkę kwotę – 965,54 zł,

w papierach wartościowych – 1349 zł.

Kwoty złożone przez strzelców:

6. komp. strzel. – 46,44 zł,

7. komp. strzel. – 55,00 zł,

8. komp. strzel. – 11,25 zł,

9. komp. strzel. – 22,76 zł,

2. komp. ckm – 22,55 zł,

3. komp. ckm – 19,55 zł,

plut. ppanc. – 20 zł.

Ponadto korpus podoficerski złożył na FON

przedmioty wartościowe z kruszcu złotego wagi 50 gr.,

z kruszcu srebrnego wagi 2 kg.

Papiery wartościowe w obligacjach 6% Pożyczki Narodowej 11 sztuk po zł 50 w tym 9 sztuk z 10 kuponami na łączną kwotę 550 zł, w pożyczce Obr[ony] P[aństwa] i Bonach zadeklarowano 3460 zł, w gotówce – 90 zł, bezimienny ofiarodawca – 100 zł.

Ogółem złożono: w gotówce – 2673,09 zł, w kruszcu złotym wagi 50 gr., w kruszcu srebrnym wagi 2 kg, w papierach wartościowych 5359 zł.

Za tak okazaną gotowość niesienia ofiar na rzecz obrony Państwa składam w imieniu służby oficerom, podoficerom i strzelcom pułku gorące podziękowania”.

Uczniowie szkoły powszechnej w Mosinie zbierają surowce wtórne w celu uzyskania pieniędzy na Fundusz Obrony Narodowej, 11 czerwca 1939 r. Fot. NAC

Dzieci ze szkoły powszechnej im. Tadeusza Kościuszki w Szczakowej dają datki pieniężne na Fundusz Obrony Narodowej, maj 1939 r. Fot. NAC

Do przygotowania tekstu wykorzystano materiały archiwalne Centralnego Archiwum Wojskowego, zespół Akta Oddziałów Piechoty 1918-1939, Rozkazy dzienne 39. pułku piechoty Strzelców Lwowskich.

COFNIJ SIĘ